

FABIEN TOULMÉ

HAKİM'İN YOLCULUĞU

1 - Suriye'den Türkiye'ye

HAKİM'İN YOLCULUĞU

HAKİM'İN YOLCULUĞU - 1 SURİYE'DEN TÜRKİYE'YE

© 2020, Tudem Yayın Grubu
1476/1 Sok. No:10/51 Alsancak-Konak/İZMİR

metin ve resim hakları © 2018, Éditions Delcourt

Fabien Toulmé'ye ait eserin ilk baskısı, Fransa'da *L'Odyssée d'Hakim: De la Syrie à la Turquie, Tome 1* adıyla Éditions Delcourt tarafından gerçekleştirilmiştir.

Bu kitabın telif hakları Akan Ajans aracılığıyla alınmıştır.

YAZAN VE RESİMLEYEN: Fabien Toulmé
TÜRKÇELEŞTİREN: Damla Kellecioğlu
EDİTÖR: Ayşegül Utku Günaydın
DÜZELTİ: Burhan Düzçay
SON OKUMA: İlke Aykanat Çam
GRAFİK UYGULAMA: Aynur Sarıbüyük

BASKI VE CİLT: Ertem Basım Yayın Dağıtım San. Tic. Ltd. Şti.
Eskişehir Yolu 40. km Başkent OSB 22. Cadde No:6 Malıköy/Ankara
Tel: 0 312 284 18 14

Birinci Baskı: Kasım 2020 (2000 adet)

ISBN: 978-605-5678-97-5
Yayınevi sertifika no: 45041
Matbaa sertifika no: 48083

Tüm hakları saklıdır. Bu yayının hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin önceden yazılı izni olmaksızın tekrar üretilemez, bir erişim sisteminde tutulamaz, herhangi bir biçimde elektronik, mekanik, fotokopi, kayıt ya da diğer yollarla iletilemez.

DESEN, Tudem Eğitim Hizmetleri San. Tic. AŞ'nin tescilli markasıdır.

FABIEN TOULMÉ

HAKİM'İN YOLCULUĞU

1 - Suriye'den Türkiye'ye

Bu kitabı, Hakim ve ailesi gibi, ülkesinden kaçmak zorunda kalanlara ithaf ediyorum.

ÖNSÖZ

Bir yaşamın ya da yaşamdan bir kesitin, tanıklıktan hareketle kitaba aktarılması, hele de yazarın yaşadığı bir deneyim söz konusuysa çok hassas bir eylemdir.

Bu grafik romanın yapımına girişmeden önce, özgün hikâyeye saygı gösterme meselesine çokça akıl yordum çünkü bana aktarılmış olana ihanet etme düşüncesi beni çok endişelendiriyordu.

Hakikate olduğu gibi bağlı kalmanın benim için imkânsız olduğunu kısa sürede fark ettim: Hakim'in gördüğü şeyleri görmek, duyduğu şeyleri duymak için burada değildim...

Üstelik çok bilinen bir atasözüne göre "çevirmek ihanet etmektir".

Hakim ve karısı Fransızca bilmediğinden bu kitabın hazırlanması sırasında tüm görüşmeler bir tercüman aracılığıyla yapıldı. Kurduğum anlatıya bağlı olarak grafik romanda kendisine yer vermedim.

Sonuçta bu kitabı hazırlarken sorularıyla Hakim'in yanıtlarının tercümesi, transkripsiyonu ve çizimlerin nasıl olacağıyla ilgili gerçeğe "ihanet" etmekten korktuğum pek çok nokta vardı. Tanığın gizliliğini sağlamak, dolayısıyla hem kendi hem de ailesinin güvenliğini sağlamak amacıyla değiştirilen bazı ayrıntılar ve isimler de cabasıydı.

Bununla birlikte bana emanet edilen sözlerin doğasına ve içeriğine olabildiğince sadık olmak için elimden geleni yaptım.

"İhanetlerimin" gerçek bir hikâye olan bu anlatının özünde hiçbir değişikliğe yol açmadığına inanıyorum.

Fabian Toulmé

Başlangıç

AKDENİZ'İ KATEDEN GÖÇMENLER ÜZERİNE
BİR KİTAP HAZIRLAMA FİKRİ, TUHAFTIR Kİ
BU SORUNSALLA HIÇBİR BAĞI OLMAYAN BİR
FELAKET YAŞANDIĞINDA DÜŞTÜ AKLIMA.

BİR UÇAK KAZASI.

2015'İN MART AYINDA, GERMANWINGS ŞİRKETİNİN
DEPRESİF PİLOTUNUN KULLADIĞI BİR UÇAK,
YOLCULAR VE MÜRETTEBATLA (150 KİŞİ) BİRLİKTE
FRANSIZ ALPLERİNDE BİR DAĞA ÇARPTI.

O KAÇINILMAZ SONA DOĞRU NASIL
KORKUKLARINI HAYAL ETTİKÇE KURBANLAR
VE AİLELERİ İÇİN BÜYÜK BİR ŞEFKAT
HİSSEDİYORDUM.

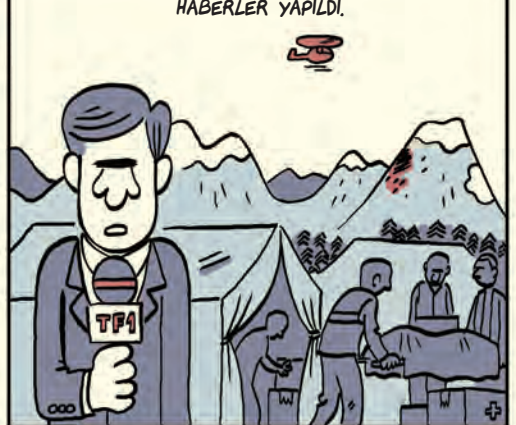

DAHA DA KÖTÜSÜ, SEVDİKLERİMLE BİRLİKTE
O UÇAKTA OLDUĞUMUZU HAYAL ETTİM.

BİZ DE O PİLOTUN UÇURDUĞU UÇAĞA
BINMİŞ OLABİLİRDİK.

BU KORKUNÇ DRAMIN ARDINDAN HABER
BÜLTENLERİNDE DURMADAN BU KONUDA
HABERLER YAPILDI.

NEREDEYSE ÖZEL OLARAK SADECE BU KAZADAN SÖZ EDEN HABERLERİN BİRİNDE, PROGRAMIN SONUNDA, SUNUCU KISACA EKLEDİ:

YİNE BİR GÖÇMEN DRAMİ; 400 KİŞİ AKDENİZ'İ KATETMEYE ÇALIŞIRKEN HAYATINI KAYBETTİ.

HEPSİ BU.

ANALİZ YOKTU, 21. YÜZYILIN KUŞKUSUZ EN VAHİM İNSANLIK KRİZLERİNDEN BİRİNİ AÇIKLAMAK İÇİN OLAY MAHALLINE GÖNDERİLMİŞ BİR MUHABİRE BAĞLANILMADI.

SAYILARIN SOĞUKLUĞU DIŞINDA HIÇBİR ŞEY YOKTU.

4000

DAHA DA KÖTÜSÜ VAHİM ŞEKİLDE BUNDAN UTANIYORDUM, UÇAK YOLCULARI İÇİN HİSSETTİĞİM ŞEFKATI HİSSETMİYORDUM.

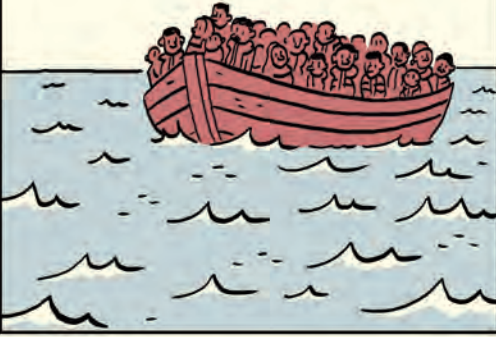

BU İŞTE BİR GARIPLIK VAR, DEDİM KENDİ KENDİME.

GÖÇMENLERİN DENİZ KAZALARININ SÜREKLİ YİNELENMESİ MİYDİ BİZİ KORKUNÇLUĞA ALIŞTIRAN?

BENİM TEZİM ŞU: BU İKİ OLAYIN ALGILANMASINDAKİ FARK, İNSANIN KENDİNİ ÖZDEŞLEŞTİRMESİNDEN VE YAKINLIK DUYMA MESELESİNDEN KAYNAKLANIYOR.

BİZLER (HALK) SAVAŞTAKİ BİR ÜLKEDEN YA DA AÇLIKTAN VEYA HER İKİSİNDEN KAÇMAK İÇİN DERME ÇATMA BİR GEMİDENSE UÇAKTA OLURDUK.

BİR DE TABİİ SONUÇTA BU GÖÇMENLER HAKKINDA AZ ŞEY BİLİYORUZ.

BABA, ŞU GEMİDEKİ ADAMLAR KİM?

DOĞRUSU BİLMİYORUM...

HABERLERİN SONUNDA AÇIKLANAN SAYILAR İÇİN ŞEFKAT HİSSETMEK, ÖYKÜSÜNÜ BİLDİĞİMİZ YA DA EN AZINDAN HAYAL EDEBİLDİĞİMİZ İNSANLARA KARŞI ŞEFKAT HİSSETMEKTEN ÇOK DAHA ZOR.

SONUÇTA BU İNSANLARLA TANIŞMAK, ONLARI TANIMAK VE TANITMAK İSTEDİM.

TABİİ Kİ HEPSİNİ DEĞİL.

AMA EN AZINDAN BİR AİLEYİ.

GİDİP BİZZAT ONLARA SORACAĞIM...

"GÖÇMENLER" DENDİĞİNDE TEK BİR VARLIKTAN SÖZ EDİLMEDİĞİNİ VURGULAMAK YERİNDE OLUR DİYE DÜŞÜNÜYORUM.

FARKLI ULUSLARDAN, FARKLI ÖYKÜLERİ OLAN, ÜLKELERİNİ FARKLI NEDENLERLE TERK ETMEK DURUMUNDA KALAN BİR GRUP BİREY.

SAYILARA GÖRE AVRUPA'YA ULAŞMAYA ÇALIŞAN GÖÇMENLERİN ÇOĞUNLUĞU SURİYELİLERDEN OLUŞUYOR.

BU GÖÇÜN NEDENİ: SAVAŞ

DEVAMINI DAHA İYİ ANLAMAK İÇİN İSTE SURİYE'DEKİ ÇATIŞMAYA DAİR KISA BİR HATIRLATMA.

GÜNÜMÜZ SINIRLARIYLA SURİYE, NİSPETEN GENÇ BİR ÜLKE, ZİRA BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI'NDAN SONRA KURULDU.

ÜLKE, 1. DÜNYA SAVAŞI'NDA ALMANYA'NIN MÜTTEFİKİ OLAN OSMANLI İMPARATORLUĞU TOPRAKLARININ FRANZIZLAR VE BRİTANYALILAR ARASINDA BÖLÜŞÜLMESİYLE DOĞAR.

FRANSA, SURİYE'Yİ BAĞIMSIZLIĞINA KAVUŞTUĞU 1946'YA KADAR MANDASINDA TUTAR.

BAĞIMSIZLIĞI TAKİP EDEN YILLARDA ÜLKEDE, BİRÇOK DARBE VE DARBE GİRİŞİMİNİN İZ BIRAKTIĞI BÜYÜK BİR SİYASİ İSTİKRARSIZLIK HÜKÜM SÜRER.

1970'TE SAVUNMA BAKANI OLAN HAFIZ ESAD, ASKERİ DARBEBLE İKTİDARI ELE GEÇİRİR. HER TÜRLÜ MUHALEFET GİRİŞİMİNİ BERTARAF EDEREK İKTİDARI OTUZ YIL ELİNDE TUTAR.

2000 YILINDA OĞLU BEŞAR ESAD İKTİDARI DEVRALIR VE DİKTA REJİMİNİ SÜRDÜRÜR.

2011 YILININ İLK AYLARINA ARAP BAHARI DAMGA YURUR: ORTADOĞU'DA VE MAĞRİP'TE BİRÇOK ÜLKEDE, MEVCUT REJİMLERE KARŞI PROTESTO GÖSTERİLERİ DÜZENLENİR (TUNUS, MISIR, LIBYA...)

BU BARIŞÇIL PROTESTOLAR SURIYE'YE DE SIÇRAR, HALK DAHA FAZLA ÖZGÜRLÜK VE ADALET İSTEMEKTEDİR.

* HÜRRIYET

* DEMOKRASI

REJİMİN TEPKİSİ SON DERECE ŞİDDETLİ OLUR, ÇOĞU ZAMAN KEYFİ YAPILAN TUTUKLAMALAR GİDEREK ARTAR.

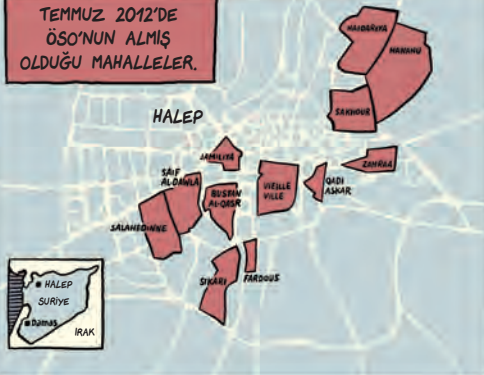

OLAYLAR ŞİDDETLENİR. SİVİLLER, MAHALLELERİNİ SAVUNMAK İÇİN SİLAHLANIR, ARDINDAN ASKERLER ORDUDAN KAÇARAK MUHALEFETE KATILIR VE ÖSO'YU (ÖZGÜR SURIYE ORDUSU) KURAR.

ÖSO GİDEREK GÜÇ VE TOPRAK KAZANIR. ÜLKENİN İKİNCİ EN BÜYÜK ŞEHİRİ HALEP'TE BİRÇOK MAHALLEYİ ELE GEÇİRİR.

TEMMUZ 2012'DE ÖSO'NUN ALMIŞ OLDUĞU MAHALLELER.

REJİM, SIVİLLERİN YAŞADIĞI BU BÖLGELERİ NEREDEYSE HER GÜN BOMBALAYARAK KARŞILIK VERİR.

MÜCADELENİN BU İKİ BAŞROL OYUNCUSUNA, REJİMİN ZAYIFLAMASINDAN FAYDALANAN İKİ ORDU DAHA EKLENİR.

HALİFELİĞİ YAYMA AMACI GÜDEN VE %80'İ SURIYELİLERDEN OLUŞMAYAN İŞİD.

ÜLKENİN KUZEBATISINDA ÖZERKLİK İÇİN MÜCADELE EDEN YPG

HÂLİHAZIRDA ÖZELLİKLE KARMAŞIK OLAN BU DURUM, ÇATIŞMANIN ULUSLARARASILAŞMASIYLA DAHA DA KARMAŞIKLAŞIR. TARAFLARDAN HER BİRİ BİRİNİN YA DA DİĞERİNİN ZAFERİNDEN (YA DA HER HALÜKÂRDA BİRİNİN YA DA DİĞERİNİN YENİLGİSİNDEN) ÇIKAR SAĞLAYACAK ÜLKELER TARAFINDAN DESTEKLENİR.

SURIYE'DE MEVCUT GÜÇLER

ESAD REJİMİ	ESAD KARŞI İSYANCIKLAR	YPG	İŞİD
LÜBNAN HİZBULLAH'I İRAN	TÜRKİYE KATAR ÜRDÜN SUUDI ARABİSTAN	TÜRKİYELİ KÜRTLER (PKK) İRAKLI KÜRTLER (PKD)*	
RUSYA	KANADA ABD	FRANSA BİRLEŞİK KRALLIK AVUSTRALYA	

CBU TABLO, SİZ BU SATIRLARI OKUDUĞUNUZ SIRADA DEĞİŞİKLİĞE UĞRAMIŞ OLABİLİR

* KPD: KÜRDİSTAN DEMOKRATİK PARTİSİ.

BU BÜYÜK ZIT GÜÇLER VE ÇIKARLAR "YAPBOZU" SAVAŞIN ŞİDDETİNİ (350.000* ÖLÜ) VE NEDEN KOLAY KOLAY BİTMEMEĞİNİ KİSMEN AÇIKLAYABİLİR.

* MART 2018 VERİSİ. KAYNAK: SURIYE İNSAN HAKLARI GÖZLEMELERİ.

VE BU BAĞLAMDA PEK ÇOK SURIYELİ (5,5 MİLYON*) ÇATIŞMADAN KAÇARAK SÜRGÜNE GİTMİYİ SEÇMİŞTİR.

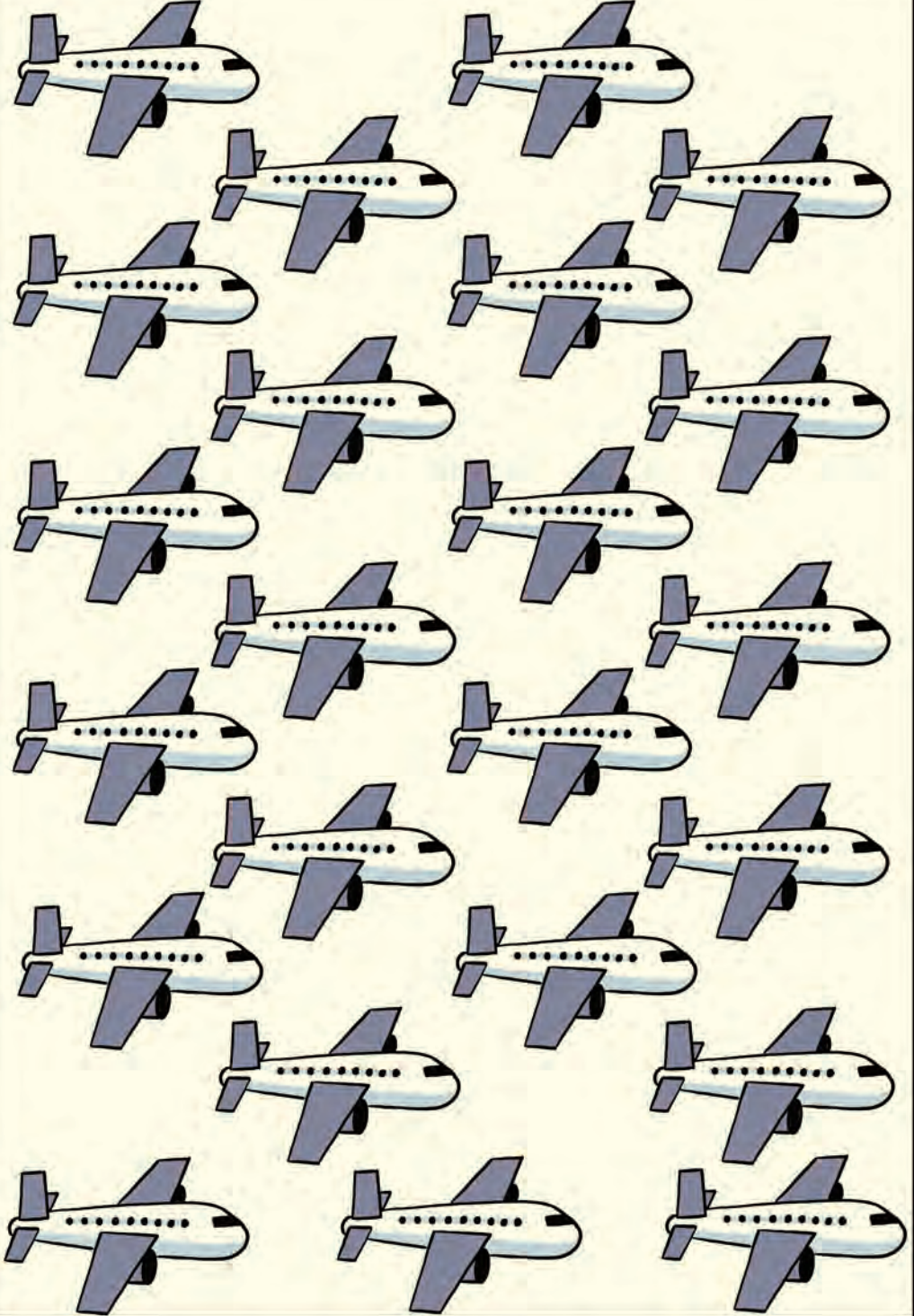

* MART 2018 VERİSİ. KAYNAK: UNHCR

SON OLARAK SADECE 2015'TE AKDENİZ'DE BOĞULARAK ÖLEN GÖÇMEN SAYISI 3.500'DÜR (ÇOĞUNLUKLA SURIYELİ AMA AYNI ZAMANDA ERİTRELİ VE SOMALİLİ GÖÇMENLER...)

BU DA 23 GERMANWINGS UÇAĞINA DENKTİR.

BU KİTAPIN DOĞUŞUNA GELECEK OLURSAK,
SONUÇTA HİKÂYESİNİ ANLATMAYI KABUL EDECEK
BİRİNİ ARAMAYA KOYULDUM.

GAZETECİ BİR ARKADAŞIMIN YARDIMIYLA 2015'TEN
BERİ AIX-EN-PROVENCE'TA YAŞAYAN HAKİM'LE
TANIŞTIM.

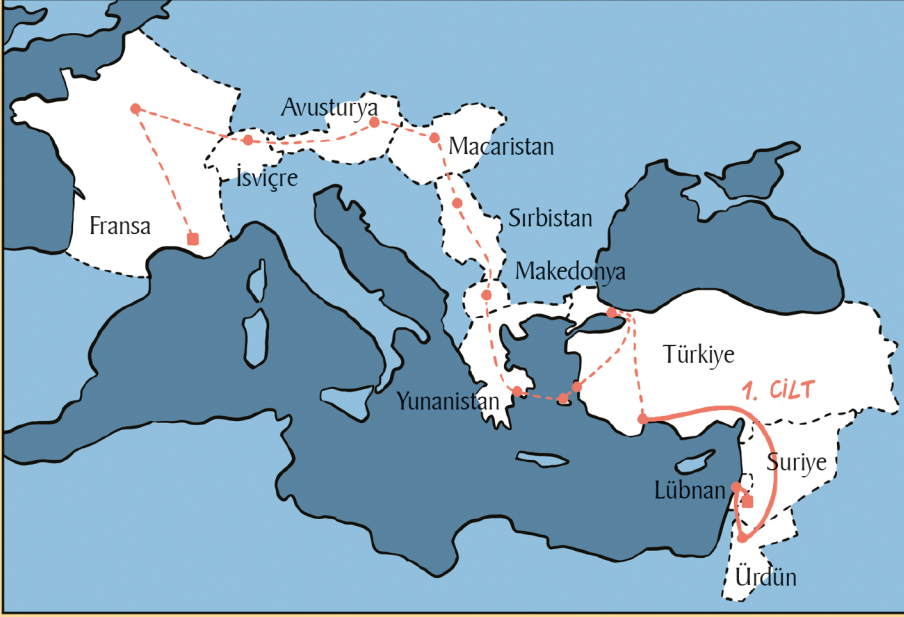

ONU DİNLEMİYİ VE SURIYE'DEN BURAYA UZANAN YOLCULUĞUNU ANLATMAYI ÇOK İSTİYORDUM.

YANI BUNDAN SONRAKİ SAYFALARDA OKUYACAĞINIZ ONUN VE AİLESİNİN HİKÂYESİ.

“Bunun benim başıma gelebileceği aklımdan bile geçmezdi. Anlıyorum ki her insan bir gün ‘mülteci’ olabilir... Bunun için ülkenin çökmesi yeterli. Ya sen de onunla birlikte çöküyorsun ya da çekip gidiyorsun.”

Hakim'in Yolculuğu, Suriye'deki savaş nedeniyle işi, ailesi, arkadaşları dâhil sahip olduğu her şeyi geride bırakmak zorunda kalan bir adamın gerçek hikâyesi. Usta bir çizer ve hikâye anlatıcısı olan Fabien Toulmé'nin, üç ciltte anlattığı *Hakim'in Yolculuğu*, Türkiye'den de bolca kareler görebileceğiniz, bir solukta okunan, akıcı, mizah dozu yüksek bir grafik roman. Serinin ilk kitabı, karakterin Suriye'den Türkiye'ye gelişini ve burada yaşadığı trajikomik durumları ele alıyor. İnsanı unutmuş bir dünyada insan olmanın nasıl bir şey olduğuna dair etkileyici bir tanıklık.

“Sürükleyici ve çok çarpıcı bir grafik roman.”

LES INROCKUPTIBLES

“Nefes kesici, kesinlikle sıradışı bir anlatım biçimi!”

FRANCE 2 - TÉLÉMATIN

“Taşı gediğine çok zekice oturtmuş. Toulmé'nin çok güçlü bir anlatımı var.”

LA PREMIÈRE (RTBF)

desenyayinlari.com.tr

DesenYayinlari.Tudem

desenyayinlari

ISBN: 978-605-5678-97-5

9 786055 678975